

ANNETTE KULLENBERG

Foto: KRISTINA POHL

Vet du vart du cyklar, lille vän?

Annette Kullenberg, författare, journalist, flanör.

Hur ska vi ha det inom EU? Är det så att rökning dödar? Eller är det så att rökning kan döda? Jag sitter med ett paket Marlboro (obs! märkesreklam). Det är från Sverige. Där står: »Rökning dödar.«

Sen sitter jag i samma EU med ett spansk paket, samma märke. Där står det »Rökning kan döda.«

Typiskt spanjorer. De går inte på vilka dumheter som helst. Det tar enormt lång tid att dö av rökning och det är aldrig (vågar jag lova) den enda orsaken.

Däremot är det rätt att sprit dödar. Det vet varenda katt. Håll i dig en hela vodka och dö av alkoholförgiftning.

Som vanligt i Sverige har myndigheten ingen kontakt med mänskorna på den andra myndigheten. Jag håller styvt på att byråkrater ska kallas människor.

Mänskor är såna som smyger ut genom bakdörren och tar sig ett bloss. För att inte tala om hur mycket de håller i sig på helgerna. Det talar de inte om.

Annars trodde man att den svenska psykiatrin hade gått ifrån rena skrämselfpropagandan. Den funkar inte. Det vet varenda välutbildad läkare.

Har ni mött en mänska som blivit opererad för strupcancer? Han kom igen med en cigg i munnen. Affe hette han.

Herregud, här hittar jag ett annat paket Marlboro. Där har de låtit trycka: »Hälsovårdsmyndigheten varnar för att rökning kan göra att ni drabbas av hjärtsjukdom.«

Hur varnad man blir beror på i vilken butik man handlar. I Spanien. Varningen är minst sagt finstilt.

Matvanor säger förstås mest om olika kulturer, men inställningen till rökning berättar också mycket.

I Sverige, där det finns femton miljoner singlar, åtminstone i Stockholm, återfinnes goda matvanor bara på krogen. I övrigt lever singlarna på små paket paté som de köper på Vivo. Eller

också köper de rostbiff. En eller annan delikatess. Riktig mat finns hos mamma eller på finkrogen. Oscar II:s tårta t ex. Den finns på en enda restaurang i Sverige.

Vad jag vet.

Oj, man kanske inte ska äta sött. Inte tårta. Socker dödar. Ni vet.

Smör ost och sill, en sexa Ålborg och en stor stark. Samt biffstek med lök. Det är Sverige. Och sen kaffe och en kvarting punsch.

Ni märker hur farligt det var förr i tiden. Alla skulle ha assietter före varmrätten. Leverpastej. Skinka. Ett par sillbitar.

Att människor inte dog. Helt enkelt avled och droppade ner under bordet.

Förklaringen är att herrarna tog upp sina cigarrer, och röken talade om för damerna att de befann sig bland gentlemän.

Hur länge sen var det som varenda mänska drack grogg och rökte cigarr? Utom kvinnorna. Det var innan begreppet »rökning dödar« var uppfunnet.

Omedvetet kände folk till att det var nyttigt att festa och äta gott, och varenda en satt och väntade på vickning.

Vickningen försvann i och med att George W Bush blev USAs president. Han går alltid och lägger sig klockan tio. Och vi svenskar är som amerikaner. Vi tar efter jänkarna.

Nätterna är till för att sova. Yes Box. Så att man orkar gå upp klockan sex och äta fil och flingor. Såna där som har fibrer i sig.

Just precis så kul är det.

Något konstigt har dock inträffat i Sverige, och det är att så många blir sjuka. Ändå. Under lång tid. De går in i väg-

gen. Utan att vara fulla. De har ont, jag vet inte var.

När jag var hos frisören mitt i Stockholm häromsistens träffade jag på ett fall. Det kan hända även den som inte är läkare. Det kom in en man och frågade efter frisören. Han var en trappa ner och bryggde kaffe åt mig.

Sätt dig, sa jag till mannen.

Han sa: Nej, det hinner jag inte. Så

han väntade i en evighet. Stående. Eftersom det skulle tagit för lång tid för honom att sätta sig. Det var en man på språng. Företagare. Italienska skor. En helt vanlig mänska, precis som byråkraterna. Dock hade han drabbats av den nya sjukdomen stress. Tänkte jag. Då och då bad jag

honom sätta sig ner men han bara skakade på huvudet.

När jag frågade om han ville ha en cigarett stirrade han till ett par sekunder. Han insåg att precis vad som helst kunde drabba honom.

Han blev helt enkelt rädd och beslöt sig för att lämna frisörsalongen.

Jag såg hur han tog sin fina cykel och gav sig av. Utan en blick på nånting.

På sätt och vis en hederlig medborgare. Men det var något han led av. Han kunde inte ta en paus, han kunde inte tala med en okänd mänska.

Jag gick ut på trappen och tände en cigg. När han kom förbi blåste jag lite rök på honom.

Han vände bort huvudet. Och fortsatte att cykla mot döden, precis som du och jag.

Omedvetet kände folk till att det var nyttigt att festa och äta gott, och varenda en satt och väntade på vickning.

Annette Kullenberg